

ประชาชาติ ธุรกิจ

Prachachat Turakij
Circulation: 120,000
Ad Rate: 1,350

Section: ดีไลฟ์/ซีเอสอาร์-เอชอาร์

วันที่: จันทร์ 20 - พุธ 22 พฤษภาคม 2562

ปีที่: 41

ฉบับที่: 5150

Col.Inch: 213.87 Ad Value: 288,724.50

หน้า: 1 (ล่างขวา), 32

PRValue (x3): 866,173.50

ศิลปิน: สีสี่

หัวข้อข่าว: โครงการพระราชดำริ 'อนุรักษ์ป่าบ้าน'

โครงการพระราชดำริ “อนุรักษ์ป่าบ้าน”

เกษตรผสมผสาน

สร้างป่า-สร้างรายได้

32

โครงการพระราชดำริ “อนุรักษ์ป่าบ้าน”

เกษตรผสมผสาน-สร้างป่า-สร้างรายได้

ดำเนินการอนุรักษ์ป่าในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อใช้เป็นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว ทำให้พื้นที่ป่ามีสภาพเสื่อมโทรมส่งผลให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตามมา ทั้งไฟป่า หมอกควัน และชะล้างพังทลายของดิน

ด้วยความห่วงใยในสภาพปัญหาป่าในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าให้คืนสู่สมดุลโดยเร็ว “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” จึงมีพระราชดำริให้หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมมือกันแก้ไขปัญหา

การอนุรักษ์ป่าในพื้นที่จังหวัดน่านอย่างยั่งยืน เป็นที่มาของการประชุมสัมมนา “รักษ์ป่าบ้าน” ภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองทัพบก, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และจังหวัดน่าน โดยการ

ประชาชาติ ธุรกิจ

Prachachat Turakij
Circulation: 120,000
Ad Rate: 1,350

Section: ดีไลฟ์/ซีเอสอาร์-เอชอาร์

วันที่: จันทร์ 20 - พุธ 22 พฤษภาคม 2562

ปีที่: 41

ฉบับที่: 5150

หน้า: 1 (ล่างขวา), 32

Col.Inch: 213.87 Ad Value: 288,724.50

PRValue (x3): 866,173.50

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: โครงการพระราชดำริ 'อนุรักษ์ป่านาน'

สนับสนุนและประสานงานของธนาคาร
กสิกรไทย

เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการฟื้นฟู
ป่าต้นน้ำนาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุน
ให้ประชาชนในจังหวัดน่านได้ประกอบ
สัมมาอาชีพที่สร้างสรรค์ และพอเพียง
ทำให้สามารถดำรงชีพที่มีคุณภาพร่วม
อยู่กับป่าได้ ตลอดจนปลูกจิตสำนึกให้
เด็กและเยาวชนน่าน ได้รับความรู้
ในการรักษาทรัพยากรอันเป็นสมบัติ
แผ่นดินสืบไปในภายภาคหน้า

ล่าสุดเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2562
ที่ผ่านมา “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี” เสด็จพระราชดำเนิน
เปิดการสัมมนารักษาป่าต้นน้ำ ครั้งที่ 4 ณ
ศูนย์การเรียนรู้ และบริการวิชาการ
เครือข่ายแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในการนี้ “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี” ทรงมีพระราชดำรัส
เปิดการประชุมสัมมนารักษาป่าต้นน้ำ ครั้งที่ 4
ความสำคัญตอนหนึ่งว่า

“...เราทั้งหลายทราบกันดีว่าการ
อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าที่ถูกทำลายไป
มากแล้ว เป็นงานยากและมีรายละเอียด
มากมาย กว่าจะเห็นผลต้องใช้ระยะเวลายาวนาน
ระหว่างการทำงานก็ต้องพบ
อุปสรรคใหญ่น้อยที่ทำให้งานขาดความ
ราบรื่น แต่ถ้าเราไม่ลงมือทำตั้งแต่บัดนี้
ในวันข้างหน้า ความยากลำบากย่อม
เกิดแก่อนุชนรุ่นหลังซึ่งก็เป็นเชื้อสาย
ของพวกเรา การอนุรักษ์ป่านานจึง
เป็นวาระสำคัญที่ต้องเร่งลงมือทำ ทั้ง
ต้องพยายามสร้างจิตสำนึกให้คุณของ
ทรัพยากรให้เกิดขึ้น และเผยแพร่ออกไป
ให้ทั่วถึงทุกชุมชน...”

“...การสัมมนารักษาป่าต้นน้ำ เป็นการระดม
กำลังสมองระดมความคิดของหลาย ๆ
ฝ่าย ผู้ทำงานจะได้หรือกันว่าควรทำสิ่งใด
เพิ่มเติมอีกบ้าง การบริหารจัดการที่ผ่านมา
ควรปรับปรุงอย่างไรหรือไม่ ตลอดจน
การโน้มน้าวให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมาก
ยิ่งขึ้น งานนี้อาจจะกระทบต่อการประกอบ
อาชีพของราษฎร ก็ควรมาพิจารณาร่วมกัน
ว่าจะหาทางแก้ไขช่วยเหลืออย่างไร เช่น

จะช่วยสร้างอาชีพ หรือส่งเสริมอาชีพ
อย่างไรได้บ้าง เป็นต้น...”

จากนั้น “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี” ทรงบรรยาย
เรื่อง “การสร้างป่า สร้างรายได้”
สรุปใจความได้ว่า

การสร้างป่าสร้างรายได้ คือ การ
ปลูกไม้ป่าดั้งเดิมของพื้นที่ให้เป็นไม้
ประธานก่อน และผสมผสานกับการปลูก
พืชเกษตร หรือไม้เศรษฐกิจที่สามารถ
สร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น โดย
โครงสร้างป่าจะประกอบด้วยชั้นเรือน
ยอดต่าง ๆ ทั้งเรือนชั้นยอดบน เรือน
ชั้นยอดรอง เรือนยอดชั้นไม้พุ่ม และ
เรือนยอดชั้นผิวดิน เกิดเป็นความหลากหลาย
ของพรรณไม้ ซึ่งจะช่วยให้ป่าใกล้
เคียงกับธรรมชาติมากที่สุด

ที่ผ่านมาได้เริ่มดำเนินการสร้างป่า
สร้างรายได้ ในพื้นที่ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน
และ อ.นาแห้ว จ.เลย และได้ขยายไป
ยังพื้นที่ต่าง ๆ ใน จ.เชียงใหม่, ตาก
และแม่ฮ่องสอน โดยได้ทำงานร่วมกับ
กรมป่าไม้ และสำนักส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
(กศน.) รวมถึงกรมการปกครอง กระทรวง
มหาดไทย ด้วยการสร้างความเข้าใจร่วมกัน
ก่อน ผ่านการประชุมร่วมกับชุมชน
ชาวบ้าน ครู กศน. เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้
ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วม
โครงการ

ที่ต้องทำแบบนี้ ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะ
กลัวว่าเมื่อทำแล้ว ที่ทำกินจะถูกยึดไป
ทำอะไรถึงจะทำให้เขาทำมาหากินได้
โดยไม่ถูกจับ และมีรายได้รองรับ ตรงนี้
ต้องทำให้ชาวบ้านมั่นใจก่อน หลังจาก
นั้นรับสมัครชาวบ้านที่สมัครใจที่จะนำ
พื้นที่ของตนเองเข้ามาร่วมในโครงการ
ซึ่งไม่มีการบังคับ และจำกัดขนาดของ
พื้นที่แต่อย่างใด จากนั้นจะมีการจัด
ทะเบียนกลุ่มสร้างป่าสร้างรายได้ให้เป็น
วิสาหกิจชุมชน โดยตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินการ
เมื่อปี 2556 ถึงปี 2561 มีชาวบ้าน
เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 19,890 คน
เกิดเป็นพื้นที่ป่าที่กำลังฟื้นฟูและอนุรักษ์

ทั้งหมด 71,786 ไร่

“ส่วนการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัด
น่านที่ผ่านมามีความก้าวหน้าที่ อ.บ่อเกลือ
ที่เริ่มจากสมาชิกเพียง 30 คน จนปัจจุบัน
ขยายไปทั้ง 15 อำเภอ ของ จ.น่าน
มีชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการ 4,112 คน
และมีพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมที่กำลังได้
รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์กว่า 19,350 ไร่
และจากข้อมูลสำรวจชาวบ้านมีรายได้
จากการเพาะซากไม้ไม่ถึงร้อยละ
71.04 ทำให้ชาวบ้านไม่ต้องทำไร่
เลื่อนลอย มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
อยู่กับพร้อมหน้าพร้อมตา และมีรายได้
จากการทำเกษตรแบบผสมผสาน
อีกด้วย”

สิ่งดี ๆ กำลังจะเกิดที่ 'น่าน'

ดร.วิจารย์ สิมาฉาย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวในงานสัมมนาอนุรักษ์ป่าน้ำ ครั้งที่ 4 ในหัวข้อ “สิ่งดีดีกำลังจะเกิดขึ้นที่น่าน” ว่า สิ่งดีดีที่กำลังจะเกิดขึ้นที่น่าน แบ่ง 5 เรื่องสำคัญ คือ **หนึ่ง สิทธิที่ทำกินในเขตป่า** ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าจะมีสิทธิทำกินอย่างถูกต้องตามกฎหมายอย่างไร ขณะนี้กระทรวงอยู่ระหว่างพิจารณาข้อกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ ทั้ง พ.ร.บ.ป่าไม้, พ.ร.บ.ป่าชุมชน, พ.ร.บ.อุทยาน สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หลักการคือ ทำให้กฎหมายที่มีอยู่เดิมนั้นสามารถทำให้คนอยู่ร่วมพื้นที่ป่าได้ โดยเฉพาะการอยู่แบบเกื้อกูลกัน ดูแลระบบนิเวศไปพร้อมกัน

สอง ความสมดุลของระบบนิเวศและการใช้ประโยชน์ที่ดินเหมาะสม ด้วยการทำให้คนอยู่กับป่าได้อย่างสมดุล และใช้ประโยชน์โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการทำระบบพื้นที่ป่าไม้ (zoning) โดยต้องมีการแบ่งพื้นที่ส่วนกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน หลายพื้นที่มีความชัดเจนแล้ว แต่หลายพื้นที่ยังต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ

สาม การปลดล็อกการตัดไม้หวงห้ามและไม้หายาก และไม้ยืนต้นตลอดจนหลักประกันเงินกู้รูปแบบใหม่ ที่ผ่านมารัฐได้มีการส่งเสริมให้มีการปลูกไม้มีค่า ทั้งไม้สัก ไม้พะยูน และอื่น ๆ ซึ่งปลูกแล้วตัดไม่ได้ ตรงนี้จึงมีการแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะ ม.7 ใน พ.ร.บ.ป่าไม้ ปี 2484 ให้ไม้ที่เกิดขึ้นในที่ดินกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง ทั้งไม้มีค่า ไม้หายาก ไม่ได้เป็นไม้หวงห้ามสามารถตัดได้ รวมถึงที่ดินที่รัฐจัดให้

สี่ การสนับสนุนให้ชาวบ้านดูแลป่าชุมชนและใช้ประโยชน์ โดย พ.ร.บ.ป่าชุมชนที่กำลังจะออกมา ได้มีส่งเสริมให้คนอยู่กับป่า ด้วยการแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่ใช้ประโยชน์ ซึ่งชาวบ้านสามารถตั้งคณะกรรมการขึ้นดูแลการใช้ประโยชน์จากป่าได้ ด้วยแนวทางอย่างยั่งยืน ปัจจุบันจ.น่านได้ดำเนินการป่าชุมชนไปแล้ว 381 แห่ง มีพื้นที่ทั้งหมด 2.3 แสนไร่

ห้า การส่งเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่สูง โดยตอนนี้ได้มีการทำงานร่วมกับคุณบัณฑิต ในการขับเคลื่อนการทำเกษตรที่ปลูกบนพื้นที่สูงโดยใช้พื้นที่น้อย แต่รายได้สูง อย่างโครงการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง หรือปลูกป่าเศรษฐกิจ รวม

ถึงโครงการสร้างป่า สร้างรายได้ ที่ “กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ” ได้มีพระราชดำริ ซึ่งมีหลายพื้นที่ทำได้อะไรให้เกิดการถอดบทเรียน และขยายผลให้ครอบคลุมพื้นที่ จ.น่าน

ถึงตรงนี้ **“บัณฑิต ลำซำ”** ประธานกรรมการธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า จากการทำภาครัฐได้ประเมินปัญหา โดยฟังเสียงประชาชนและหามาตรการที่สอดคล้องกับความ เป็นจริงของปัญหาในพื้นที่ จ.น่าน ทำให้ความรู้สึกในการทำงานร่วมกันดีขึ้นมองเห็นทิศทางที่จะแก้ไขปัญหาด้วยกัน ตรงนี้ถือเป็นการก้าวหน้าอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกัน

ทั้งนั้น สิ่งที่ได้พูดหลังจากการสัมมนาครั้งที่ผ่านมา คือ ต้องมีการเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ ร่วมกันในทุกภาคส่วนถึงจะแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน ทั้งยังต้องส่งต่อองค์ความรู้ต่าง ๆ จากการทำงานไปสู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป ตรงนี้ถือเป็นการพระราชดำริของ **“กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ”** ตั้งแต่แรกเริ่มโครงการ

จึงจะทำให้เรื่องอนุรักษ์ป่าน้ำมีผลยั่งยืนต่อไปในอนาคต